

12 | TÉMA

Hospic je pôrodnica pre večnosť

Málokto umiera v plnom zdraví. Naopak, mnohí ľudia sú na sklonku života odkázaní na pomoc druhých. Môžu to byť láskyplní príbuzní, tí však opatrovanie v terminálnom štádiu nie vždy zvládajú. Alternatívou je hospic, ktorý pacientom v najťažších, zvyčajne posledných fázach života vytvára dôstojné prostredie.

JANA MARTINKOVÁ

Hospic milosrdných sestier v Trenčíne je exkluzívnym pracoviskom pre študentov viacerých vysokých a stredných zdravotných škôl na Slovensku. Podľa slov jeho riaditeľa Vladimíra Chlebanu tam ročne príde na prax či stáž aj niekoľko sto študentov.

„Aj keď sa môže zdať, že hospic je veľmi smutné miesto, lebo sem chodia nevyliciteľne chorí ľudia už len zomrieť, v skutočnosti sa do hospicu prichádza žiť čo najplnšie až do poslednej chvíle,“ hovorí riaditeľ a dodáva: „Podstata hospicovej starostlivosti je totiž vrátiť zmysel životu, povzniesť a povzbudiť psychiku človeka tým, že mu ukážeme, že nie je na obtiaž, že komusi na ňom ešte záleží, aj keď je pre starobu či nevyliciteľnú chorobu nemohúcny.“ Osobitne zdôrazní, že v hospici sa už nedá vyliečiť základné ochorenie, len sa eliminujú príznaky, ktoré ho sprevádzajú.

„Snažíme sa v čo najširšom zmysle slova uplatňovať tri základné znaky paliatívnej starostlivosti: po prvé – človek nebude trpieť neznesiteľnou bolesťou, po druhé – bude rešpektovaná jeho ľudská dôstojnosť a po tretie – v poslednej chvíli života nezostane sám.“

Keďže čas života hospicových pacientov je zväčša limitovaný chorobou, vážia si každú prežitú chvíľu.

Hospic ako oáza na konci cesty

Do hospicu privádzajú príbuzní svojich chorých zvyčajne až vtedy, keď sa ich stav natoľko zhorší, že doma im už nedokážu pomôcť pre bolesti alebo iné sprievodné znaky. No stáva sa, že v prostredí hospicu sa stav pacienta aj rapídne zlepšuje.

Hlavná sestra Danka Holbová, rehoľným menom sr. Gorazda, napríklad hovorí, že pacientka, ktorá prišla s uplakanými príbuznými, lebo im v nemocnici povedali, že má pred sebou najviac dva-tri dni života, u nich žila šesť týždňov. „Zdravotný stav sa jej tu každý deň zlepšoval. Vrátila sa jej aj chuť do jedla. Raz v noci si dokonca vypýtala klobásku, ktorá jej zavoňala z kuchynky, kde si sestričky prihrievali večeru. Napokon sa zmierila aj s Bohom, čo bolo prekrásne pre príbuzných, pre pacientku aj pre nás,“ usmieva sa.

Zaznamenali však aj pozoruhodnejší prípad, ako doplní sr. Dobroslava, občianskym menom MUDr. Anna Lakatošová, hlavná lekárka zariadenia. „Spomínam si, že vo februári pred tromi rokmi sme prijali pacientku, ktorej ošetrojúci lekár povedal, že má pred sebou nanajvýš tri mesiace života. Tu sa jej stav na-

Aj keď už chorý nemá nádej na uzdravenie, prejavy lásky a úcty pri hospicovej starostlivosti mu dávajú pocit ľudskej dôstojnosti, čo sa niekedy prejaví aj zlepšením zdravotného stavu a takmer vždy zmierením sa so svojím údelom, so svetom i s Bohom.

toľko zlepšil, že sme ju v júli toho istého roka prepustili domov.“ Napokon zomrela v hospici. Podľa slov riaditeľa i lekárky však doma s pomocou invalidného vozíka takmer samostatne fungovala ešte skoro tri roky.

Zmysluplná alternatíva eutanázie

No netreba si robiť ilúzie. Prípady dočasného zlepšenia stavu sú skôr zriedkavé. Neprekvapuje preto, že sa z času na čas objaví aj žiadosť o eutanáziu. Ako však v príhovore pred modlitbou *Anjel Pána* v nedeľu 1. februára Svätý Otec zdôraznil, eutanázia je „falošným riešením drámy utr-

penia, riešením, ktoré nie je hodné človeka“. Podľa Benedikta XVI. „pravá odpoveď na utrpenie nemôže privodiť smrť, čo ako ‚sladkú‘, ale musí svedčiť o láske, ktorá pomáha čeliť bolesti a agónii ľudským spôsobom“.

Srdcia celého personálu zloženého z civilných pracovníkov a rehoľných sestier – satmárov v Hospici milosrdných sestier v Trenčíne naozaj prekypujú nezištnou láskou a ich hospicová starostlivosť je v každom prípade zmysluplnou alternatívou eutanázie. Dosť presvedčivým dôkazom toho môžu byť aj príbehy ľudí, ktorých svojou nežnou opate-

Hospic potrebuje rešpekt

VLADIMÍR CHLEBANA, výkonný riaditeľ o. z. Refugium Trenčín, ktoré prevádzkuje formou neziskovej organizácie Refugium Hospic milosrdných sestier a Domov dôchodcov JOB, je v súčasnosti zároveň prezidentom Asociácie hospicovej a paliatívnej starostlivosti Slovenska.

■ V čom spočíva hlavné poslanie hospicu?

Hospic je filozofia a koncepcia s programom na zlepšenie kvality zostávajúceho života chorého s už

neliciteľnou chorobou. Je veľmi odlišný od našich modelov sociálnej a zdravotníckej starostlivosti, lebo zároveň podporuje jeho rodinu pri vyrovnávaní sa so smrteľným ochorením.

■ Je prevádzkovanie hospicu lukratívna záležitosť?

Hospic nie je a ani nemôže byť biznis. Či už je jeho prevádzkovateľom charita, občianske združenie, alebo ktokoľvek iný, spravidla je jeho prevádzka financovaná zo zložených zdrojov. Poistovne hradia zdravotnú starostlivosť, čo

predstavuje asi 40 – 50 percent nákladov. Všetky ostatné náklady musíme získavať z iných zdrojov – od sponzorov, darcov a, pochopiteľne, aj s podporou od rodiny pacienta.

■ Ako by ste jednou vetou sformulovali hlavnú úlohu Asociácie do budúcnosti?

Dosiahnuť pre paliatívnu a hospicovú starostlivosť primeraný spoločenský status a zjednotiť postup všetkých prevádzkovateľov týchto zariadení, aby sme mohli presadiť potrebnú zákonnú úpravu.

JANA MARTINKOVÁ